

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

DE ONDERNEMINGSRADEN

Als overkoepeling van gans het gebouw dat door de wetgever « Organisatie der Economie » wordt genoemd werd de « Centrale Raad voor de Economie » opgericht.

Deze Raad is een publiekrechtelijk lichaam, bestaan- uit evenveel vertegenwoordigers van de arbeiders-organisaties als van de patroons-organisaties. De bevoegdheid is er ene van adviserende aard, want de wetgever heeft erop gewaakt geen afstand te doen van welk ook der prerogatieven die aan de drie grondwettelijke machten zijn toevertrouwd. Daaronder kunnen op een beperkter terrein, waar de noodzakelijkheid zich voordoet, Bedrijfsraden worden ingericht. Zij worden insgelijks ingericht als publiekrechtelijk lichaam, en hun taak is insgelijks van adviezen te verstrekken op aanvraag van de ministers of de Centrale Raad.

Als laagste trap hebben wij dan de Ondernemingsraden.

De wet die betrekking heeft op deze aangelegenheid dagtekent van 20 September 1948 en de uitvoeringsbesluiten van 13 Juni en 13 Juli 1949.

I. — Oprichting der ondernemingsraden.

1. Waar moeten ondernemingsraden worden opgericht?

In iedere onderneming waar op bestendige wijze ten minste 50 arbeiders werkzaam zijn, waarvan 1/10 ten minste deel uitmaakt van een representatieve arbeidersorganisatie.

a) Eerst en vooral dient dus gewezen op de betekenis die de wetgever hecht aan het begrip « onderneming ». Voor hem is een onderneming iedere « technische bedrijfseenheid ». Het accent wordt dus niet gelegd op het juridisch karakter maar uitsluitend op het technisch aspect. Zodoende is het zeer goed mogelijk dat binnen het kader van eenzelfde maatschappij verschillende « ondernemingen » zouden bestaan. Wat de wetgever waarschijnlijk bedoeld heeft is de geographische en sociale eenheid binnen het kader van dewelke verschillende arbeiders zijn tewerkgesteld.

Deze bedoeling echter is niet zeer duidelijk. Er zijn in de wet wel argumenten te vinden (en deze worden door sommige gebruikt en als afdoende aangezien) om aan het begrip onderneming een veel bredere

betekenis te hechten, (zie Grégoire - La loi sur les Conseils d'Entreprises - Journ. Tribunaux - 1948 - N° 3783 -) Deze is van oordeel dat de wetgever in feite de « Economische » eenheid heeft bedoeld, en dat er dus bijvoorbeeld voor alle banken die deel uitmaken van eenzelfde groep slechts één ondernemingsraad moet worden opgericht, raad die zich dan (overeenkomstig art. 17) in verschillende onderafdelingen zou kunnen splitsen.

Geen van beide opvattingen kan genoegzame argumenten aanhalen om haar zienswijze de doorslag te geven. De wetgever heeft nagelaten bij middel van enkele duidelijke voorbeelden hier klaarte te scheppen; hij heeft het beter geoordeeld de oplossing van eventuele moeilijkheden aan het oordeel van de Bedrijfsraden en van de Werkrechtvaardersraden over te laten. (Zie dienaangaande de zeer duidelijke vraag door de heer Harmel in de Kamer gesteld, en het zeer vage antwoord van de verslaggever de heer Leburton)

Bij gemis dus aan duidelijke en afdoende richtlijnen, kan men moeilijk aan de woorden « technische bedrijfseenheid » een andere betekenis hechten dan deze die ze steeds bezitten. Men doet dus best zich aan de tekst zelve van de wet te houden.

Practisch trouwens zal een ondernemingsraad in deze zin opgevat veel betere resultaten opleveren dan een algemene raad die soms ver van het bedrijf zou zetelen en waarvan misschien sommige bedrijfszetels niet eens zouden deel uitmaken.

Het gevolg daarvan is echter dat een maatschappij bestaande uit verschillende ondernemingen welke echter ieder minder dan 50 arbeiders tellen geen ondernemingsraad zou moeten inrichten, op voorwaarde natuurlijk dat die splitsing op werkelijk bestaande technische, geographische en sociale elementen steunt en niet kunstmatig in het leven geroepen is om aan de wet te ontsnappen.

Anderzijds worden hier alleen bedoeld de *private* ondernemingen. De wet sluit echter slechts deze openbare diensten uit die een deel van de soevereine macht uitoefenen maar is wel toepasselijk op alle andere beheersdiensten die een economisch nut als doel hebben.

b) Om een ondernemingsraad in het leven te roepen moet de onderneming uit ten minste 50 arbeiders bestaan waarvan een zeker deel aangesloten is bij een belangrijk syndicaat. Het getal vijftig werd na lange

besprekingen vastgelegd, nadat men aan de hand van statistische gegevens had vastgesteld dat aldus 60 % der arbeiders in de nieuwe regeling zouden betrokken zijn. Had men het aantal te werk gestelde arbeiders tot 100 verhoogd, dan zou dit naar de opinie van de wetgever de oprichting van de ondernemingsraad tot te weinig bedrijven hebben beperkt. Daarbij moet worden opgemerkt dat *alle* arbeiders in aanmerking komen om dit getal te bepalen, dus ook deze die niet zouden stemgerechtigd zijn bij de verkiezingen, alsmede de vreemdelingen en minderjarigen, de werkmeesters en leergasten. Het is evenwel noodzakelijk dat die 50 arbeiders op *bestendige* wijze zouden te werk gesteld zijn. Aldus zou een onderneming met een personeel van 45 man, maar die om seizoenredenen nu en dan 10 of 15 arbeiders bij neemt, niet tot de oprichting van een raad dienen over te gaan.

Aldus zou eveneens, een onderneming die tengevolge van modernisering haar werkkrachten terugbrengt beneden het getal 50, niet verplicht zijn de ondernemingsraad in stand te houden.

Anderzijds moet erop gewezen worden dat de wet niet toepasselijk is op die ondernemingen die thuisarbeiders gebruiken. Daartoe zou echter een K.B. kunnen beslissen.

De noodzakelijkheid dat een gedeelte van het personeel zou aangesloten zijn bij een groot syndicaat spruit voort uit het feit dat alleen zekere syndicaten het recht hebben lijsten in te dienen, met het gevolg dat waar geen gesyndiceerden zijn geen lijsten kunnen worden ingediend. Het spruit insgelijks voort uit het feit dat een arbeider die ophoudt deel uit te maken van het syndicaat dat zijn kandidatuur heeft voorgedragen, ook zal ophouden te zetelen in de ondernemingsraad.

Verder zal worden uitgelegd wat de wet verstaat door «groot syndicaat». Sommige leden van de wetgevende Kamers hebben getracht te doen aannemen dat ook niet-gesyndiceerden lijsten zouden mogen indienen, op voorwaarde dat zij een zeker aantal arbeiders van de onderneming zouden vertegenwoordigen. Deze amendementen werden allen verworpen: alle lijsten moeten uitgaan van de syndicale organisaties die overeenkomstig de wet en de uitvoeringsbesluiten als belangrijk aanzien worden. De andere, niet-gesyndiceerde arbeiders of de kleine syndicaten hebben dienaangaande niet het minste recht.

2. Binnen welke termijn moeten de O.R. worden opgericht.

De wet op de organisatie van de ekonomie die in een snel tempo door onze wetgevende kamers besproken en aangenomen werd (het voorbereidende werk in de commissies daar gelaten) is ten slotte maar een kaderwet.

Ze voorzagt dat de uitvoeringsbesluiten binnen de zes maanden moesten genomen worden (de wet zelf die dagteekent van 20 September 1948 verscheen in het Staatsblad van 27 September 1948).

Maar dit was niet het geval, de Besluiten van de Regent dragen als datum 13 Juni en 13 Juli 1949 en verschenen in het Staatsblad van 25 Juli 1949.

Zij voorzien dat de ondernemingsraden moeten worden opgericht binnen de 6 maand voor de ondernemingen met meer dan 200, binnen de 12 maand voor deze met 100 tot 200, en binnen de 24 maand voor deze die minder dan 100 arbeiders tellen.

Maar ook deze termijnen hebben veel kans niet te worden in acht genomen: men wacht immers nog steeds op een paar uitvoeringsbesluiten.

II. — Samenstelling der ondernemingsraden.

1. Aantal leden.

Voortvloeiend uit de paritaire gedachte die aan de basis ligt van gans de nieuwe reglementering, voorziet de wetgever dat de ondernemingsraden moeten samengesteld worden enerzijds door het ondernemingshoofd of zijn plaatsvervanger en een aantal door hem aangewezen personen, en anderzijds door een zeker aantal vertegenwoordigers van het personeel.

Terwijl de wetgever geen getal vooropstelt aangaande de vertegenwoordiging van het bedrijfshoofd maar alleen vaststelt dat deze niet talrijker mag zijn dan die van het personeel, regelt ze de samenstelling dezer laatste als volgt:

3 leden voor een onderneming met 50 tot 100 arbeiders,

4 leden voor een onderneming met 101 tot 500 arbeiders,

6 leden voor een onderneming met 501 tot 1000 arbeiders,

en dan 2 meer per duizendtal arbeiders meer, met een maximum van 14 leden geldende voor de onderneming van 4000 arbeiders en meer.

Bovendien zijn er plaatsvervangende leden voor de helft der werkende, met een minimum van 2.

2. Verhouding arbeiders-bedienden.

Maar de arbeiders zelf zijn niet noodzakelijk allen van eenzelfde categorie, er zijn werklieden en bedienden. Welke zal hun onderlinge verhouding zijn? Wie wordt voor de toepassing der wet als arbeider of bediende aanzien?

Een arbeider wordt in deze beide categoriën onderverdeeld, naargelang de hoedanigheid die hem is toegekend voor de toepassing van de wetten op de ouderdomspensioenen. In art. 1bis van de wet van 18 Juni 1930 vinden wij de voorwaarden die moeten vervuld worden om als bediende te kunnen aanzien worden. Aldus moet de werknemer hoofdzakelijk of gewoonlijk werk verrichten van in hoofdzaak intellectueel karakter, voor rekening van een of meerdere werkgevers in uitvoering van een werkcontract en tegen betaling, 't zij in speciën of in natura. De wetgever zelf bepaalt op eigen verantwoordelijkheid, de categorie waartoe zijn werknemer zal behoren.

Onlangs deze definitie heeft het de laatste jaren niet ontbroken aan betwistingen en hebben de werkrechtshouders dikwijls moeten tussenkomen om twijfelachtige gevallen te beslechten. Te meer, daar tengevolge der wetten op de maatschappelijke zekerheid het voor de patroon voordeliger is een werknemer te aanzien als bediende dan als handarbeider.

Eens de getalsterkte van beide categoriën vastgesteld, wordt het mogelijk te bepalen in welke verhouding beide moeten worden vertegenwoordigd. Daartoe vermenigvuldigt men afzonderlijk het aantal werklieden en het aantal bedienden met het aantal leden die in de afvaardiging moeten zitting houden, dit resultaat deelt men dan door het totaal aantal arbeiders dat de onderneming telt.

Aldus zal een onderneming van 420 werklieden en 13 bedienden een raad moeten samenstellen waar 4 leden in zetelen. De bewerking wordt dus: $420 \times 4 = 1680$; $13 \times 4 = 52$; $1680 : 52 = 3,23$ voor de arbeiders;

en voor de bedienden: $13 \times 4 = 52$; $13 : 52 = 0,25$.

Aldus zullen 3 vertegenwoordigers moeten zetelen der werklieden en 1 der bedienden. De wet beslist inderdaad dat indien het totaal der bekomen quotiënten (waarbij geen rekening dient gehouden te worden

met de breuken) een eenheid lager is dan het te bereiken aantal zetels, de overblijvende plaats zal worden toegekend aan deze categorie die nog niet vertegenwoordigd is.

In de andere gevallen wordt het mandaat toegekend aan deze categorie die het hoogste decimale cijfer bereikt; indien ook dit laatste gelijk mocht zijn voor beide, dan gaat de plaats naar deze categorie van arbeiders die het talrijkst is. Aldus zal de berekening de volgende zijn voor een onderneming van 390 werklieden en 135 bedienden: $390 \times 4 = 1560 : 525 = 2,97$ voor de eerste categorie, en voor de 2e categorie: $135 \times 4 = 540 : 535 = 1,02$. De vierde zetel wordt aan de eerste categorie toegekend.

De mandaten der plaatsvervangende leden worden op dezelfde manier aangeduid.

3. Duur van het mandaat.

Het mandaat duurt 4 jaar (voor een eerste verkiezing wordt deze termijn op 2 jaar teruggebracht).

Indien een lid van de raad ophoudt ervan deel uit te maken, dan wordt hij door een plaatsvervangend lid van dezelfde lijst opgevolgd, tenzij er geen meer waren, wat tot gedeeltelijke verkiezingen kan aanleiding geven.

Het mandaat eindigt:

1. door ontslag of bij het einde van de periode van 4 jaar;
2. wanneer de arbeider geen deel meer uitmaakt van de arbeidersorganisatie op wiens lijst hij als mandaat werd voorgedragen. In overeenstemming met wat verder wordt uiteengezet kan er hier m.i. slechts sprake zijn van het vrijwillig ontslag van de arbeider of van het ontslag dat zijn oorzaak vindt bij de arbeider zelve (v.b. tekortkomingen in betalen van het lidmaatschap, enz.)
3. wanneer de arbeider geen deel meer uitmaakt van het personeel van de onderneming. Ten einde echter gebeurlijke bedreigingsmaatregelen van de werkgever te vermijden genieten de leden der ondernemingsraden een bijzondere bescherming: zij kunnen (luidens art. 21, al. 5) slechts worden afgedankt om een ernstige reden, die wegzending op staande voet verrechtvaardigd. Aan een bediende kan dus geen ontslag verleend worden, zelfs niet bij inachtneming van de wettelijke termijnen van vooropzeg, terwijl de werklieden slechts om die redenen kunnen weggestuurd worden, waarop onmiddellijke wegzending zou voorzien zijn ingevolge het werkhuisreglement, of ingevolge art. 20 van de wet van 10 Maart 1900 op het werkcontract;
4. wanneer een vertegenwoordiger ophoudt deel uit te maken van de groep — werkmans of bediende — waarvan hij de gekozen is, moet hij zijn mandaat neerleggen.
Dit is enigszins in tegenstrijd met art. 20 dat bij de verkiezingen slechts één kiescollege voorziet voor arbeiders en bedienden samen, zodat de vertegenwoordigers van elke categorie gezamenlijk door gans het personeel worden verkozen. Ook de Raad van State heeft op deze tegenstrijdigheid gewezen, zonder ze te kunnen oplossen, omdat daartoe een wet nodig zou zijn.
5. De groep die de candidatuur van een vertegenwoordiger heeft voorgedragen, kan wegens ernstige tekortkomingen de intrekking van het mandaat voor het Arbeidsgerecht bekomen (art. 21, al. 6). Deze beschikking wordt door Grégoire (zie Journ. Trib. 31 Oct. 1948, n° 3783) als enigzins overbodig aanzien

omdat het veel eenvoudiger is voor een syndicaat de mandataris van haar ledenlijst te schrappen en zodoende een einde te stellen aan zijn lidmaatschap in de ondernemingsraad. Ik geloof integendeel dat het bestaan van deze wetsbeschikking juist aan de syndicaten de mogelijkheid ontnemt om een lid van de ondernemingsraad willekeurig uit haar organisatie te verwijderen. Zodoende krijgt art. 21, al. 6 een zeer preciese bestaansreden, te meer daar dit alles kan aanzien worden als gelijkaardig aan het verbod dat aan de patroon wordt opgelegd om een lid van de ondernemingsraad af te danken, tenzij om zeer gewichtige redenen (wat eveneens aan de censuur van het Arbeidsgerecht is onderworpen). Dit is trouwens de geest waarin de wetgever deze taak begrepen heeft. Het verslag van de heer Van Zeeland bevestigt uitdrukkelijk dat men aan de vertegenwoordigers « de nodige waarborgen moet geven om hun mandaat onafhankelijk en gewetensvol uit te voeren ». Het feit dat trouwens een amendement werd verworpen dat er toe strekt de syndicale organisatie de macht te geven om op elk ogenblik het mandaat in te trekken van de verkozenen die ze niet meer mocht steunen, brengt met zich mee dat de syndicaten de leden niet uit hun organisatie kunnen sluiten, want dat komt juist op hetzelfde neer. Tot het tegendeel beslissen zou trouwens gevaarlijk kunnen zijn voor de ondernemingsraad die aldus aan gedurige veranderingen kan blootgesteld zijn. Het zou zelfs aan een syndicaat volstaan alle leden en plaatsvervangende leden willekeurig van haar ledenlijst te schrappen om nieuwe verkiezingen uit te lokken. Zoiets lag zeker niet in de bedoeling van de wetgever en strookt zeker niet met de geest der wet.

III. — De verkiezingen.

1. De kandidaten.

Om deel uit te maken van de ondernemingsraad moet men de volgende vereisten vervullen:

- 1° Belg zijn en ten minste 25 jaar oud.
- 2° Gedurende ten minste 3 jaar werkzaam zijn in de bedrijfstak waartoe de onderneming behoort en zes maand in de onderneming zelve. Een K.B. kan echter voor bepaalde bedrijven deze termijnen verlengen of inkorten.
- 3° Zijn burgerlijke en politieke rechten genieten.

2. Wie mag lijsten indienen?

In gans de ontwikkeling van de wet op de ondernemingsraden heeft de wetgever — om een uitdrukking van het verslag van de heer Van Zeeland te gebruiken — het « syndicaal begrip » willen erkennen en steunen, ja zelfs in zo ver dat — zoals vroeger gezegd — aan niet-gesyndikeerde arbeiders alle medezeggenschap in deze aangelegenheid wordt ontnomen. Deze opvatting vindt haar bekrachtiging in art. 20, waarbij bepaald wordt dat de leden van de ondernemingsraad verkozen worden op lijsten van kandidaten voorgedragen door de meest vooraanstaande arbeidsorganisatie. Worden dus uitgesloten, niet alleen de niet-gesyndikeerden, maar eveneens de leden van kleine syndicaten.

Wat is dan in de ogen van de wetgever een « representatieve arbeidsorganisatie »? Het zijn deze verenigingen die enerzijds op nationaal plan interprofessioneel verbonden zijn en anderzijds ten minste 100.000 leden tellen of 5 % van het personeel der onderneming (art. 4 Besluit van de Regent d.d. 13 Juni 1949).

Deze beslissing is niet tot stand gekomen tenzij na langdurige betwistingen binnen de schoot van de Algemene Paritaire Raad, waar men schijnbaar geen overeenkomst heeft kunnen bereiken.

Inderdaad wilden sommige leden van deze Raad onder geen opzicht de vrijheid van vereniging in het gedrang brengen, en wensten zij aldus dat beroepsverenigingen die binnen de onderneming blijf gaven genoegzaam belangrijk te zijn, eveneens de mogelijkheid zouden hebben kandidatenlijsten in te dienen. Deze zienswijze werd echter niet weerhouden en gans het monopolium aangaande de ondernemingsraden werd voorbehouden aan enkele machtige syndicale organismen. Wordt daardoor art. 20 van de Grondwet en de wet van 25 Mei 1921, die de vrijheid van vereniging waarborgt, niet herleid tot een vrome wens voor de minder belangrijke organisaties die aldus in de praktische onmogelijkheid gesteld worden om de belangen van hun leden doeltreffend te verdedigen?

3. Wie is kiezer?

De laatste besluiten van de Regent hebben nagelaten de nodige voorwaarden te bepalen die moeten vervuld worden om kiezer te zijn, zoals door art. 18 der wet was vereist.

Aldus is nog steeds niet geweten of de vreemde en heimatloze arbeiders aan de stemming zullen deelnemen. Eveneens welke de ouderdomsgrens is die hier zal moeten worden bereikt.

4. De verkiezingsverrichtingen.

a) Het feit dat nog niet geweten is wie kiezer is en wie niet, belet natuurlijk het opmaken der kiezerslijsten; alleen werd beslist dat er twee verschillende kieslijsten zullen zijn, één voor de werklieden en één voor de bedienden.

b) Verder regelt het K.B. van 13 Juli 1949 in detail de verschillende kiesverrichtingen.

Achtereenvolgens zal de datum der verkiezingen worden aangeplakt, zullen de syndicaten hun kandidatenlijsten indienen waaraan door uitloting nummers worden toegekend die insgelijks worden kenbaar gemaakt door affiches.

Acht dagen vóór de stemming zijn deze lijsten definitief. Deze moeten evenveel namen bevatten als er effectieve en plaatsvervangende mandaten te verdelen zijn. Onvolledige lijsten zijn ongeldig.

c) Ondertussen worden de kiesburelen samengesteld, afzonderlijk voor werklieden en bedienden, indien er afzonderlijke kiescolleges bestaan.

Zij bestaan uit een voorzitter, een secretaris en vier bijzitters. Hun namen worden kenbaar gemaakt.

d) De verkiezing, waarop de arbeiders door een kiesbrief worden uitgenodigd, mag geschieden in één of meer dagen, ten einde het werk van het bedrijf niet te storen.

De verrichtingen zullen verschillen naargelang er één of twee kiescolleges zijn.

De nodige maatregelen moeten getroffen worden opdat de stemming geheim zou zijn; de arbeiders zijn echter niet verplicht aan de stemming deel te nemen.

Er kan ofwel één kopstempel uitgebracht worden, ofwel naamstemmen naast de namen van zoveel kandidaten als er werkelijke en plaatsvervangende titularissen moeten aangeduid worden; men mag in dit geval voor namen stemmen die op verschillende lijsten voorkomen.

e) Daarna wordt de stemopneming gedaan zoals dit mutadis mutandis bij gemeenteverkiezingen het geval is, en worden de zetels verdeeld naargelang het kiescijfer van iedere lijst quotienten heeft opgeleverd, gelijk aan of hoger dan het laatste nuttige quotient.

f) Binnen de acht dagen van de verkiezingsuitslag mag iedere belanghebbende beroep indienen bij de Dienst van Verzoening en Inspectie der Sociale Wetten van het Ministerie van Arbeid, die binnen de 60 dagen uitspraak doet.

IV. — Taak en werking van de ondernemingsraad.

1. Opdracht en bevoegdheid.

De ondernemingsraden zijn een totaal nieuwe verschijning in het leven onzer ondernemingen, die van meet af aan een belangrijke rol te vervullen hebben, zo van adviserende als van beslissende aard. Hun bevoegdheid omsluit vier verschillende aspecten (zie dienaangaande het verslag van de heer Van Zeeland voor de Senaatscommissie).

a) *Geestelijke opdracht* : die er in bestaat alle maatregelen te onderzoeken die geschikt zijn om de ontwikkeling van de geest van samenwerking tussen werkgever en werknemer te bevorderen. Daartoe wordt in de wet zelf als voorbeeld aangeduid het gebruik van de taal der streek voor de inwendige betrekkingen der onderneming in de boekhouding, de dienstorders, enz.

b) *Voorlichting* : die er in bestaat sommige inlichtingen in economisch en financieel opzicht te ontvangen :

a) tenminste elk kwartaal inlichtingen betreffende de economische toestand van de onderneming. Het volstaat deze mondeling te verstrekken.

b) daarnaast moet de ondernemingsraad op gezette tijden en ten minste bij het sluiten van het maatschappelijk dienstjaar, van het bedrijfshoofd inlichtingen en bescheiden ontvangen die hem kunnen voorlichten over de bedrijfsuitkomsten der onderneming. De aard en de omvang der te verstrekken bescheiden zullen door een K.B. worden vastgesteld, maar bij het onderzoek van deze wetsbeschikking werd principieel vastgesteld dat deze inlichtingen en bescheiden overeenstemmen met die welke in de kapitaalvennootschappen aan de aandeelhouders worden medegedeeld (balans, winst- en verliesrekening, jaarlijks verslag van de beheerraad en de commissarissen, (zie art. 78 Wetten op Handelsvennt.).

Hier schept de onduidelijkheid in het aangeven ener juiste betekenis aan het woord « onderneming », een zekere verwarring. Inderdaad, de wetgever heeft de onderneming bepaald als een « technische bedrijfs-eenheid » en niet als het juridische en economische geheel. Bijgevolg slaan de inlichtingen, die aan de bedrijfsraden moeten worden verstrekt, normaal op de exploitatieuitkomsten van deze « technische bedrijfs-eenheid ». Anderzijds zal het aan een arbeider weinig baten te weten of de maatschappij winsten boekt dank zij haar verschillende centra, maar wel welke de resultaten zijn van zijn bepaald werkhuus. Welnu, deze inlichting wordt in de overgrote meerderheid der gevallen niet aan de aandeelhouders medegedeeld.

Moet men eruit besluiten dat de wetgever in feite door « technische bedrijfseenheid » toch de ganse economische en juridische eenheid bedoelt? Of dat naast de inlichtingen die gans het bedrijf aanbelangen, ook deze die de technische eenheid eigen zijn, moeten

verstrekkt worden? Wij menen dat bij gebrek aan duidelijke richtlijnen, deze tweede opvatting het meest overeenstemt met de geest waarin de wet werd opgevat.

Om dit artikel de nodige kracht bij te zetten geeft de wetgever de ondernemingsraad een middel in handen om de verstrekte inlichtingen na te gaan. De ondernemingsraad — of bij onenigheid in zijn schoot de bedrijfsraad — kan een beëdigd revisor aanstellen om de rekeningen na te gaan. Het statuut van deze revisoren is nog steeds niet door de wet geregeld, zodat zij onder hetzelfde regime komen te staan als de commissarissen (art. 65 der wet op de Handelsvennootschappen).

c) *Raadgevende opdracht* :

- a) adviezen, suggesties of bezwaren te kennen geven over alle maatregelen die de arbeidsorganisatie, de arbeidsvoorwaarden en het rendement der onderneming zouden wijzigen;
- b) de Centrale Raad of Bedrijfsraad kan aan de ondernemingsraad, binnen het kader van de bevoegdheid van deze laatste, zekere economische vraagstukken voorleggen. De ondernemingsraad zal er dan op antwoorden bij middel van adviezen die de verschillende standpunten moeten vertolken die zich daaromtrent hebben voorgedaan;
- c) algemeene criteria onderzoeken in verband met het aannemen en afdanken van arbeiders.

d) *Actieve opdracht* :

- a) het beheer der werken, die door de onderneming voor het welzijn van haar personeel werden opgericht. Zij kan echter de patroon niet verplichten dusdanige werken in het leven te roepen of er sommen in te investeren;
- b) onder voorwaarden door een K.B. te bepalen mag zij de functies overnemen die thans toegewezen zijn aan de comités voor veiligheid en hygiëne (besluit Regent van 3 December 1946). De taak van deze organismen bestond in het bespreken der ongevallen die zich hebben voorgedaan en der maatregelen om eraan te verhelpen, alsook van alle problemen betreffende de gezondheid en veiligheid der arbeiders en de verfraaiing der werkplaatsen; verder het voeren van propaganda ten einde de noties van hygiëne en veiligheid bij het personeel in te prenten;
- c) de verlofdata van het personeel vast te stellen, door, indien nodig, een beurtwisseling in te richten;
- d) het werkplaats- of huishoudreglement opmaken of wijzigen, overeenkomstig de wet van 15 Juni 1896 en de nodige maatregelen treffen om het personeel dienaangaande voor te lichten.

e) *Toezicht* :

- a) op de toepassing van de industriële en sociale wetgeving ter bescherming der arbeiders;
- b) op de toepassing van elke algemene bepaling welke de onderneming aanbelangt, zowel op sociaal gebied als ten opzichte van de criteria van beroepskwalificering.

2. *Algemene beschouwingen.*

a) Zoals men bemerkt werden enkele belangrijke elementen, die vroeger in handen lagen van het bedrijfshoofd alleen, thans aan de ondernemingsraad toe-

vertrouwd, aldus het opstellen of wijzigen van het werkhuisreglement, begin- en einduur van het werk, bedrag der boeten, liggen bijvoorbeeld nu in de bevoegdheid van de ondernemingsraad.

b) Maar de ondernemingsraad blijft nochtans een gans afzonderlijk organisme dat zich hoegenaamd niet in de plaats stelt van de beheerraad of het bedrijfshoofd. Deze laatste blijft in principe zo op juridisch als op technisch, economisch, commercieel en sociaal gebied de enige instantie om de onderneming te leiden, te besturen en te vertegenwoordigen. Een ondernemingsraad kan wel de criteria voor aannemen en afdanken van arbeiders *onderzoeken*, maar het bedrijfshoofd beslist; hij kan adviezen geven nopens het rendement van de onderneming, maar het bedrijfshoofd is niet verplicht daarop in te gaan of deze adviezen te vragen. En terwijl de ondernemingsraad op commercieel gebied geen enkele bevoegdheid heeft, kan hij op gebied van de technische exploitatie van het bedrijf slechts in zoverre tussenkomen dat hij er de bedrijfsleider op wijst wanneer iets naar zijn mening niet strookt met de wetgeving ter bescherming der arbeiders.

Het hoofdzakelijke van zijn werkterrein ligt op sociaal gebied, maar ook daar ontnemt zijn bestaan niets aan de bevoegdheid van de werkgever, of heeft hij zelfs geen enkele « eisende functie » : hij vereenzelvigt zich evenmin met de syndicaten als met de onderneming.

c) Tenslotte dient er op gewezen dat de ondernemingsraad geen juridisch statuut bezit, noch binnen noch buiten de onderneming; hij is geen moreel persoon. Waar de wet hem dus de bevoegdheid geeft om de sociale werken die ten bate van het personeel werden in het leven geroepen, te beheren, daar zullen derden aandachtig moeten nagaan of de juridische handelingen die ter dier gelegenheid worden gesteld, alle nodige waarborgen bieden om geldig te zijn en om te kunnen uitgevoerd worden.

3. *Werking van de ondernemingsraad.*

a) De ondernemingsraad kan tot stand komen in ondernemingen waar de activiteit van zo uiteenlopende aard is dat het nuttig is verschillende secties te stichten. Alleen de ondernemingsraad kan daartoe beslissen.

b) De ondernemingsraad vergadert om de maand in lokalen die daartoe door het bedrijfshoofd worden ter beschikking gesteld. Op aanvraag van de helft der vertegenwoordigers van het personeel moet insgelijks een vergadering worden belegd. De zittingsuren worden als werkuren aanzien en normaal betaald.

c) Als voorzitter fungeert het bedrijfshoofd of diens plaatsvervanger; als secretaris een lid van het personeel dat door de raad in zijn schoot verkozen wordt.

d) Er werden door de wet geen directieven aangegeven betreffende de manier waarop deze vergaderingen moeten gehouden worden. Alles werd aan het initiatief van uitvoeringsbesluiten overgelaten. Maar toen deze aan het advies van de Raad van State werden onderworpen, merkte deze op dat ook daar niets was voorzien (advies dd. 11 Mei 1949). De regering antwoordde dat ze deze kwestie opzettelijk aan het beleid der ondernemingsraden overlaat. Aldus zullen deze zelf hun reglement van inwendige orde opstellen. Daarin kan voorzien zijn dat alle beslissingen met eenparigheid van stemmen moeten genomen worden.

e) Teneinde de nodige nadruk te leggen op de geheimhouding van gegevens die ter gelegenheid van de

zittingen aan de leden van de ondernemingsraad worden kenbaar gemaakt, voorziet art. 30 der wet uitdrukkelijk de toepassing van art. 458 van het Strafwetboek.

Besluit.

Zoals men ziet kan de nieuwe wet, die ongetwijfeld belangrijk is, toch niet aanzien worden als een structuurhervorming. Zij is er een stap naartoe, maar meer niet.

Immers, de taak die aan de ondernemingsraden wordt toebedeeld, verandert ten slotte niets aan de

bestaande prerogatieven van het bedrijfshoofd: dezes autoriteit en verantwoordelijkheid blijven ongewijzigd. De wet heeft anderzijds evenmin iets te maken met nationalisatie. De bestaansreden ervan ligt besloten in de woorden van de heer Van Zeeland (verslag der Senaatscommissie): «..... een klimaat van vertrouwen, verstandhouding en samenwerking scheppen, dat is het voornaamste streven en het hoofddoel van deze wet.»

Moge dit opzet slagen.

Mr J. STEYAERT,

Advocaat te Gent.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 9 Juni 1949.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadshoof-Verslaggever: M. Daubresse.

Eerste Advocaat-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Burgerlijke rechtsvordering. — Proceshandelingen van de pleitbezorger binden zijn partij.

De handelingen, door een regelmatig aangestelde pleitbezorger in een geding verricht in de uitoefening van zijn ambt, worden geacht verricht te zijn krachtens volmacht en mitsdien beschouwd als handelingen van de partij zelve, behalve in gevallen, waarin van een bijzondere lastgeving zou moeten blijken.

Zulks is het geval, zelfs wanneer een genomen conclusie een akte oplevert, welke een recht van de partij aantast, akte waarop artikel 352 Rv. toepassing zou kunnen vinden; zelfs dan binden de door de pleitbezorger voor de partij verrichte akten laatstgenoemde, zolang door de procedure van ontkenning van gerechtelijke verrichtingen niet bewezen is, dat de pleitbezorger buiten zijn lastgeving is gegaan.

Een beledigende uiting aan het adres van een van de echtgenoten in de conclusie van de pleitbezorger van de andere echtgenoot in de loop van een procedure tot echtscheiding, resp. tot scheiding van tafel en bed gedaan, moet derhalve worden beschouwd als door laatstgenoemde partij zelf gedaan en kan aangevoerd worden als grond tot scheiding. Niet is daartoe vereist dat buiten twijfel vaststaat, dat de partij aan haar pleitbezorger last heeft gegeven haar animus injuriandi uit te drukken.

Mascart Pierre t/ Hensgens Jeanne.

Gelet op het bestreden arrest, door het Hof van Bercep te Luik op 13 April 1948 gewezen;

Overwegende dat de partijen, die gehuwd zijn, in rechte zijn opgetreden, de aanlegger ten einde toelating tot echtscheiding te zijnen voordele te verkrijgen, de verweerster om de scheiding van tafel en bed te bekomen; dat het arrest slechts bestreden wordt voor zoveel het uitspraak doet op de vordering van de aanlegger;

Over het derde middel: schending van de artikelen 75 en 352 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, 1987, 1998 van het Burgerlijk Wetboek, doordat het bestreden arrest, na verklaard te hebben

dat het feit «eenvoudig aangekondigd te hebben dat de aanlegger vervolgd was wegens diefstal, bij conclusie de 5 Juni 1946 namens verweerster vóór de eerste rechter op 5 Juni 1946 neergelegd, in de omstandigheden van de zaak nog erg beledigend zou kunnen geacht worden», beslist dat de echtscheiding de plano tussen partijen niet dient te worden bevolen, om reden dat indien «de pleitbezorger als lasthebber ad litem een akte stelt, welke door de tegenpartij als beledigend wordt aangezien, dit karakter slechts tegen de lastgever mag behouden worden, indien deze zonder twijfel zijn pleitbezorger ermede belast heeft zijn animus injuriandi uit te drukken»,

zulks terwijl de daden, door de pleitbezorgers in de uitoefening van hun ambt verricht, en namelijk het neerleggen van conclusies voor een partij, vermoed worden gedaan te zijn krachtens de last ad litem hun door deze partij gegeven;

en zulks terwijl een gedingvoerende partij aan de juridische gevolgen van de in haar naam door haar pleitbezorger gestelde daden slechts door de procedure van ontkenning kan ontkomen;

Overwegende dat de verweerder, die in hoofdde de echtscheiding «de plano» vervolgde, tot staving van deze eis inriep, dat bij conclusies op 5 Juni 1946 in eerste aanleg genomen de verweerster; niettegenstaande het uitspreken van een bevel van buitenvervolginstelling, een beledigende beschuldiging van diefstal tegen hem had gehandhaafd;

Overwegende dat, om de bevestiging te rechtvaardigen van de beschikking, welke gezegde eis van de hand wijst, het bestreden arrest eigen redenen aangeeft met uitsluiting van die van de beslissing, waartegen hoger beroep;

Dat daaruit volgt dat het overnemen van de niet strijdige beweegredenen van de eerste rechter, voorkomende in het beschikkend gedeelte van het bestreden arrest, geen betrekking heeft op het gedeelte van de beslissing, dat het middel bestrijdt;

Overwegende dat het bestreden arrest op dit punt als volgt is gemotiveerd:

«Overwegende dat het feit, alzo teruggebracht op zijn werkelijk belang in de omstandigheden van de zaak, dan nog erg beledigend zou kunnen geacht worden; dat inderdaad de door de pleitbezorger van een partij neergelegde conclusie in principe de verantwoordelijkheid van deze partij doet ontstaan, en al wat door de pleitbezorger gedaan is geacht wordt door de partijen gedaan te zijn»;

«Overwegende nochtans dat de pleitbezorger de meester van het geding is, de dominus litis; dat, indien hij als lasthebber ad litem een daad stelt die door de tegenpartij als beledigend wordt aangezien, dit karak-

ter slechts tegen de lastgever mag behouden worden, indien deze zonder twijfel de pleitbezorger ermede belast heeft, alzo zijn animus injuriandi uit te drukken; wat bijna onmogelijk kan uitgedacht worden en in casu alle grond mist »;

Overwegende dat uit deze beweegredenen volgt dat het bestreden arrest beslist, in afwezen van toevlucht tot de procedure van ontkenenis, dat de conclusies welke genomen werden door de pleitbezorger van verweerster, en waaraan de aanlegger een beledigend karakter toekent, de verweerster niet binden;

Overwegende dat, daar niet betwist wordt dat deze pleitbezorger regelmatig werd aangesteld, hij, behalve het geval, vreemd in casu, waarin hij van een bijzondere lastgeving zou moeten doen blijken hebben, vermoed was lastgeving te hebben om alle daden van zijn ambt te verrichten, zoals het neerleggen van conclusies;

dat deze daden geacht worden door de partij zelf verricht te zijn;

Overwegende dat dit het geval is, zelfs wanneer de genomen conclusies een akte uitmaken, welke een recht van de partij aantast, akte waarop artikel 352 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zou van toepassing zijn; dat inderdaad zelfs dan de door de pleitbezorger voor de partij verrichte akten deze binden, zolang niet bewezen is door de procedure van ontkenenis, dat de pleitbezorger zijn lastgeving te buiten is gegaan;

Waaruit volgt dat het bestreden arrest de in het middel bedoelde wetsbepalingen heeft geschonden;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest, behalve voor zoveel het uitspraak doet op de vordering tot scheiding van tafel en bed, door de verweerster ingesteld;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Hof van Beroep te Luik en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt de verweerster tot de kosten;

Verwijst de zaak alzo beperkt naar het Hof van Beroep te Brussel.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 20 Juni 1949.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. Giroul.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Radio-belasting. — Afzonderlijk verschuldigd voor auto-radiotoestel.

Voor een radio-ontvangtoestel, op een auto geplaatst, is afzonderlijke belasting verschuldigd; dit toestel is niet gedekt door de betaling van de belasting voor de in de woning van de belastingplichtige aanwezige radio-toestellen.

Krachtens artikel 4 van het K.B. van 20 Juni 1930 dekt de betaling van de taxe voor een ontvangtoestel slechts de andere toestellen die zich in één en dezelfde woning bevinden en aan dezelfde houder toebehoren, niet toestellen, die in een auto zijn aangebracht. Zulks blijkt uit het stelsel van het geheel der bepalingen van de wetgever betreffende de inrichting, het gebruik en het onder zich hebben van radio-ontvangposten.

Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel
t/ Baie Germaine.

Gelet op het bestreden arrest, 8 Februari 1949 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Over het enig middel : schending van de artikelen 1 en 5 van de wet d.d. 20 Juni 1930 tot invoering van een taxe op de radio-electrische ontvangposten, en van de artikelen 4 en 5 van het Koninklijk Besluit d.d. 28 Juni 1930, genomen bij toepassing van voormelde wet d.d. 20 Juni 1930, doordat het onder zich hebben van een ontvangtoestel, op een autovoertuig geplaatst, niet gedekt is door de betaling van de taxe, welke betrekking heeft op een ander ontvangtoestel in zijn woning geïnstalleerd :

Overwegende dat het de litigieuze vraag is of verweerster verplicht was de taxe te betalen, welke betrekking heft op een ontvangtoestel, op een autovoertuig geplaatst, terwijl ze reeds een taxe had betaald voor een ontvangtoestel in haar woning geïnstalleerd;

Overwegende dat zowel uit het opschrift van de wet d.d. 20 Juni 1930 tot invoering van een taxe « op de radio-electrische ontvangposten », als uit artikel 4 van deze wet, dat verschillende bepaalde posten van de taxe vrijstelt, alsook uit de geschiedenis van de totstandkoming van deze wet blijkt dat in principe ieder ontvangtoestel getaxeerd moet zijn; dat de wet echter, om aan deze regel verzachtingen toe te laten, namelijk wat de constructeurs en verkopers van posten betreft, alsook ten voordele van hen, die zich aan wetenschappelijke opzoekingen wijden, zich in artikel 1 uitdrukt in bewoordingen, welke uitzonderingen toelaten, door te bepalen dat de taxe gevestigd wordt ten laste van de « bezitters van toestellen en door bij artikel 7 te voorzien dat de wijze van aangifte en van inning van de taxe bij Koninklijk Besluit zal bepaald worden »;

Dat bij toepassing van dit artikel 1 het Koninklijk Besluit van 20 Juni 1930 in zijn artikel 4 bepaalt, « dat de betaling van de taxe voor één ontvangtoestel het gelijktijdig onder zich hebben in een en dezelfde woning dekt van twee of meer posten welke aan dezelfde houder toebehoren »;

Overwegende dat geen wetsbepaling het bijzonder geval voorziet van een op een autovoertuig geïnstalleerd ontvangtoestel; dat, indien de algemeenheid der bewoordingen « twee of meer posten », in voormeld artikel 4 gebruikt, toelaat onder deze posten, die te begrijpen, welke geplaatst zijn op een autovoertuig, daarentegen de door dit zelfde artikel vereiste voorwaarde van het onder zich hebben « in dezelfde woning » twijfel toelaat of deze bepaling kan toegepast worden op een ontvangtoestel hetwelk bestemd is om gebezigd te worden en dienvolgens om buiten de woning voorhanden te zijn;

Dat dienvolgens om dit artikel te interpreteren de bedoeling van de wetgever dient opgespoord te worden;

Overwegende dat de wetsbepalingen, welke de inrichting, het gebruik en het onder zich hebben van een radio-electrische ontvangpost beheersen, voorkomen in de wetten d.d. 14 Mei en 20 Juni 1930 en in het Koninklijk Besluit d.d. 28 Juni 1930;

Overwegende dat om de redenen van openbare orde, aangeduid in artikel 5, artikel 2 der wet d.d. 14 Mei 1930 verklaart dat « in het Koninkrijk niemand zonder voorafgaande machtiging een ontvangtoestel voor radioverbindingen mag plaatsen, gebruiken of doen werken »;

Dat volgens artikel 3 van het Koninklijk Besluit d.d. 28 Juni 1930 de machtiging, voorzien bij artikel 2 der wet van 14 Mei 1930, verkregen wordt door de bij de wet d.d. 20 Juni 1930 gevestigde taxe te betalen, terwijl het stortingsformulier van de postcheckrekening, bijzonder te dien einde geopend boven de identiteit en wettelijke woonplaats van de belastingplichtige,

de juiste plaats waar het ontvangtoestel zal opgesteld zijn moet vermelden;

Dat artikel 5 van voormeld Koninklijk Besluit voor het geval van overbrenging van het toestel in een andere woning de noodzakelijkheid voorziet van een machtiging;

Dat uit het geheel van deze bepalingen blijkt dat de kennis door de bevoegde overheid van de juiste plaats, waar een ontvangtoestel is geplaatst, dit wil zeggen waar het voorhanden is en gebezigd wordt, een noodzakelijke voorwaarde is om de bij artikel 2 van de wet d.d. 14 Mei 1930 voorziene machtiging te verkrijgen;

Dat dienvolgens wanneer het Koninklijk Besluit d.d. 28 Juni 1930 door de vergelijking van zijn artikelen 3 en 4 voorziet dat de machtiging, automatisch verkregen door de betaling van de taxe voor een ontvangtoestel, het onder zich hebben in een en dezelfde woning van verschillende posten dekt, dit naar de geest van de wet slechts kan geschieden voor zoveel de ontvangtoestellen in dezelfde plaats voorhanden zijn en gebezigd worden, dit wil zeggen in de woning zelf; dat insgelijks, betreffende de taxe, uit artikel 2 van de wet d.d. 20 Juni 1930 blijkt dat, naar de bedoeling van de wetgever, de betaling van de taxe welke ten laste van de houder van ontvangtoestellen is gelegd, in werkelijkheid het gebruik dekt, dat er van gemaakt wordt door het opvangen van radiofonische uitzending in een zelfde woning;

Overwegende eindelijk, dat uit artikel IIC 1° van de wet van 18 Juni 1930 tot oprichting van het Belgisch Nationaal Instituut voor de radio-omroep blijkt, dat de door de wet van de daarop volgende 20 Juni vastgestelde taxe een opbrengende taxe is, welke in hoofdzaak bestemd is om de diensten te betalen, welke de Staat verschaft aan de houders van ontvangtoestellen door hun door het toedoen van het Instituut van radio-omroep klanken te verschaffen, welke zij bij middel van hun toestel zullen ontvangen; dat daaruit volgt dat de wil van de wetgever is geweest dat het onder zich hebben van een ontvangtoestel, in principe, zou getaxeerd worden; dat dienvolgens een ontvangtoestel, geplaatst op een autovoertuig, en also bestemd om voorhanden te zijn en gebruikt te worden buiten de woning, van de bepaling van artikel 4 van het Koninklijk Besluit, d.d. 28 Juni 1948 niet kan genieten om van de naleving te doen blijken van de onverdeelbare formaliteit, betreffende de machtiging en de betaling van de taxe;

Overwegende dat het bestreden arrest door te beslissen dat de betaling van de taxe voor een ontvangtoestel in de woning van de verweerster geïnstalleerd, voor de betaling van de taxe, het onder zich hebben dekt van een post, geplaatst op een autovoertuig, de in het middel aangeduide wetsbepalingen heeft geschonden;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerster tot de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 25 April 1949.

Voorzitter : M. de Cocquéau des Mottes.

Raadsheer-verslaggever : M. Bareel.

Eerste advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Douanen en accijnzen. — Bewijskracht van de proces-verbaal van het beheer der douanen en accijnzen.

Een regelmatig opgemaakt proces-verbaal van het beheer der douanen en accijnzen levert volledig bewijs op van de daarin vermelde feiten, welke door de bekeurende beambten persoonlijk zijn geconstateerd, zolang het bewijs van valsheid daarvan niet is geleverd (artikel 239 Algemene Wet van 26 Aug. 1822 in verband met artikel 4 der Wet van 23 Juni 1938 betreffende de accijnzen en douanen).

Douanen en Accijnzen t/ Audenaert.

Gelet op het arrest, op 31 December 1948 door het Hof van Beroep te Gent gewezen;

Over het ambtshalve opgeworpen middel : schending van artikel 97 van de Grondwet, van artikel 239 der wet van 26 Augustus 1822 en artikel 4 der wet van 23 Juni 1938, doordat het bestreden arrest de uitspraak niet wettelijk heeft gemotiveerd, waarbij de door de eerste rechter uitgesproken vrijspraak bevestigd wordt;

Overwegende dat verweerder op verzoek van het Beheer der Douanen en Accijnzen, vóór de Correctionele Rechtbank gedagvaard werd op grond dat hij zich schuldig had gemaakt aan verzuim om te gestelder plaatse en te gepasten tijde, zijnde vóór 15 Juni 1944, of binnen de acht dagen der beplanting, zijn tabaksteelt van het oogstjaar 1944, geteeld te Lokeren, bestaande uit 320 planten, aan te geven;

Overwegende dat het ten laste van verweerder regelmatig opgemaakt ambtelijk proces-verbaal d.d. 24 April 1946 vermeldt, dat verbalisanten op 27 Juli 1944 op de aan verweerder toebehorende akker het bestaan vaststelden van een tabaksteelt van 320 planten, die door verweerder niet regelmatig ten kantore der accijnzen te Dendermonde was aangegegeven;

Overwegende dat de Correctionele Rechtbank verweerder van de strafvervolgung heeft ontslagen om de enkele reden « dat het niet is bewezen door de behandeling der zaak ter terechtzitting dat beklagde zich schuldig heeft gemaakt aan het feit, hem ten laste gelegd... »;

Overwegende dat het bestreden arrest het vonnis a quo bevestigt op grond van de overweging « dat zomin voor het Hof als voor de eerste rechter bewezen werd dat beklagde de feiten gepleegd heeft, te zijnen laste gelegd »;

Overwegende dat luidens artikel 239 der wet van 26 Augustus 1822, hetwelk krachtens artikel 4 der wet van 23 Juni 1938 ter zake toepasselijk is, een regelmatig opgemaakt proces-verbaal van het Beheer der Douanen en Accijnzen, volledig bewijs oplevert der erin vermelde persoonlijke vaststellingen van de bekeurende beambten, zolang het bewijs der valsheid ervan niet is aangebracht;

Overwegende dat de motivering van het bestreden arrest, waaruit de vaststelling van het bewijs der valsheid der in het proces-verbaal van het Beheer der Douanen en Accijnzen vermelde materiële vaststellingen niet spruit, de aan het proces-verbaal van het Beheer toekomende bewijskracht en de bij het middel ingeroepen wetsbepalingen schendt;

Om deze redenen :

Verbreekt het bestreden arrest;
Beveelt dat onderhavig arrest overgeschreven zal worden op de registers van het Hof van Beroep te Gent en dat er melding zal van gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;
Veroordeelt verweerder tot de kosten;
Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Brussel.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e kamer. — 6 October 1948.

Voorzitter : M. Heyse.

Raadsheren : M.M. Graaf de Villermont en Rutsaert.

Advocaat-Generaal : M. de Vooght.

Advocaten : Mrs Buisseret en Van Ryn.

Vervoerovereenkomst. — Koers van schepen van vaste lijnen. — Aan de gezagvoerder van een schip, die deze weg heeft gevolgd, kan geen fout worden verweten. — Bevoegdheid van de Rechtbank van Koophandel.

De Rechtbank van Koophandel was bevoegd om van het geschil kennis te nemen, daar dit niet tot voorwerp heeft het principe van de schuld van reddings- of bergingskosten, doch het principe van de vergoeding door de kapitein of zijn rechthebbenden van een in de uitvoering van de vervoerovereenkomst begane fout, welk geschil door het tussen partijen gesloten vergelijk niet aan de bevoegdheid van genoemde Rechtbank onttrokken werd.

Wanneer inladers of geadresseerden zich voor het vervoer van goederen over zee wenden tot de diensten van een vaste lijn, moeten zij bij ontstentenis van een afwijkend beding redelijkerwijze verwachten, dat de gewone en gebruikelijke weg van de lijn zal worden gevolgd, van welke weg zij moeten gedacht worden kennis te hebben genomen. Aan de gezagvoerder van het schip, die deze weg heeft gevolgd, kan geen fout worden verweten.

Kapitein Litzelman t/ N.V. Magasins et Dépôts en cs.

Gezien de hogere beroepen, ingesteld tegen de vonnissen van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, d.d. 14 April 1938 en 1 Juni 1942;

Overwegende dat deze zaken als verknocht dienen samengevoegd te worden;

1. Wat de bevoegdheid betreft :

Overwegende dat de eerste rechter zich met recht om de door hem aangehaalde redenen bevoegd heeft verklaard; dat het voorhanden zijnde geding niet tot voorwerp heeft het principe van de schuld van reddings- of bergingskosten, doch het principe van de vergoeding door de kapitein of zijn rechthebbenden van een in de uitvoering van de vervoerovereenkomst begane fout, welke vraag door het besproken vergelijk tussen partijen niet aan de bevoegdheid van de Rechtbank onttrokken werd;

Overwegende dat, in zoverre ook het vonnis van 14 April 1938 van hetzelfde standpunt uitgaat, het beroep tegen dit vonnis als ontvankelijk doch tevens ongegrond voorkomt;

II. Wat de grond betreft :

Overwegende dat het tegen het vonnis van 14 April 1938 ingestelde hoger beroep als niet ontvankelijk moet beschouwd worden bij gebrek aan belang, voor zoveel het verder de eis van beroepen voorbarig heeft verklaard;

Overwegende dat de eerste rechter in zijn vonnis van 1 Juni 1942 ten laste van beroeper gebracht heeft dat hij, bij zijn terugreis uit Afrika van de door beroepen vermoede « koers » heeft afgeweken, door zich eerst naar Hamburg te begeven alvorens Antwerpen te bereiken, zodat de risico's van de terugreis van Hamburg naar Antwerpen, tijdens dewelke zich de stranding van het stoomschip « Adrar » voordeed, te zijnen laste moeten blijven;

Overwegende dat weliswaar de cognossementen niet uitdrukkelijk vermelden dat het schip Hamburg of andere havens ten Noorden van Antwerpen zou aandoen vooraleer zich naar Antwerpen te begeven, doch dat uit het onderzoek der zaak voor het Hof en uit de door beroeper aangehaalde bescheiden voldoende kan uitgemaakt worden, welke ter zake de bedoeling van de partijen geweest is of moet geweest zijn;

Overwegende dat beroepen, door zich te wenden tot de diensten van een regelmatige lijn, waartoe het stoomschip « Adrar » behoorde, als inladers of geadresseerden, redelijker- en normalerwijze moesten beseffen dat de gevolgde weg, ter voltrekking van de reis, bij gebrek aan afwijkende clausule, de gewone en gebruikelijke weg van de lijn zou zijn; dat men aannemen moet dat zij daarvan kennis hebben genomen of kennis moesten nemen (zie het betoog in dezelfde zin van Ripert : Droit Maritime, 3e dr., bd. II, blz. 526 en 640, n° 1702);

Overwegende dat de (groene) door de lijn regelmatig gepubliceerde wegwijzers, bij de terugreis uit Afrika, Antwerpen, na Hamburg en Bremen doch vóór Duinkerken vermelden; dat deze bekendmaking aanwees dat Hamburg vóór Antwerpen bereikt werd;

Overwegende dat, de gemeenschappelijke wil van partijen aldus verklaard zijnde, de omweg langs Hamburg niet als een fout van beroeper kan beschouwd worden;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, waarvan toepassing werd gedaan;

Gehoord de heer Advocaat-Generaal de Vooght in zijn eensluidend advies betreffende de bevoegdheid, in openbare terechtzitting gegeven;

Voegt de zaken samen, ingeschreven onder n°s 5514 en 5515;

Ontvangt het beroep, ingesteld tegen het vonnis van 1 Juni 1942, alsook het beroep tegen het vonnis van 14 April 1938 voor zoveel de eerste rechter er zich bevoegd verklaart om gebeurlijk kennis te nemen van het geding op grond van een beweerde fout in de vervoerovereenkomst; verklaart voor het overige het beroep tegen het vonnis van 14 April 1938 niet ontvankelijk;

Rechtdoende op de ontvangen beroepen; verklaart ze ongegrond in zoverre de eerste rechter zich bevoegd heeft verklaard om van de eis kennis te nemen, bevestigt desbetreffend de beroepen vonnissen;

Wijzigende voor het overige, doet het vonnis van 1 Juni 1942 te niet; verklaart de eis van beroepen ongegrond en veroordeelt deze laatsten tot de kosten van beide aanleggen.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 4 Mei 1949.

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : MM. Van Wetter en Van Mallegheem.
Advocaat-Generaal : M. Vanhoudt.

Oneerlijke mededinging. — Technische omzendbrief aan de agenten ener handelsonderneming.

Het rondzenden van een technisch stuk, bestemd voor de documentatie van de agenten ener handelsonderneming en niet voor het publiek, is niet een daad van oneerlijke mededinging.

Zelfs indien men mocht aannemen, dat elke vergelijking van eigen producten met die van concurrenten een daad van oneerlijke mededinging oplevert, dan nog kan deze opvatting geen toepassing vinden wanneer de producten van de zich bezwaard achtende onderneming in het geïncrimineerde geschrift niet voldoende zijn geïdentificeerd.

N.V. Belgian Shell Company t/ N.V. Société des Huiles de Cavel et Rogiers.

Overwegende dat de oorspronkelijke eis er toe strekte aan geïntimeerde te horen verbieden gebruik te maken van een omzendbrief, betiteld « Bordereau de Laboratoire », alsook van iedere vergelijking, onder welke vormen het ook zij, tussen de smeerolie Electrion S A E-30 en de smeerolie Shell X 100;

Overwegende dat naar de termen van het bezwaarschrift de « lastercampagne » van geïntimeerde begonnen is op 28 Januari 1949, terwijl appellante haar publiciteitscampagne op 22 Januari aangevangen had;

Overwegende dat de vergelijking van deze twee data op eerste zicht aantoonde, dat bedoeld « Bordereau de Laboratoire » vooral een verweermiddel was tegen de grootscheepse propaganda, door appellante gevoerd, en er hoofdzakelijk toe strekte, door technische gegevens, enkel voor een klein getal ingewijde personen verstaanbaar, de duurdere prijs der olie Electrion te rechtvaardigen;

Overwegende dat geïntimeerde opwerpt dat de aangeklaagde omzendbrief slechts voor haar agenten bestemd was; dat appellante zulks impliciet moet toegeven, daar ze er een exemplaar van in mededeling heeft bekomen van zekere Van de Zande, die het van een agent van de geïntimeerde zou hebben gekregen en weigert de herkomst van het tweede aan te duiden; dat verder het betwiste bordereau uitdrukkelijk vermeldt, dat het niet mag gebruikt worden als aanvalsmiddel tegen Shell, wat aantoonde dat het geen voor het publiek bestemd publiciteitsmiddel geldt, maar een technisch stuk voor de documentatie der agenten;

Overwegende anderzijds dat het opmerkelijk is, dat de geïncrimineerde handeling van geïntimeerde niet de minste gelijkenis vertoont met de daden, strijdig met de eerlijke handelsgebruiken, door artikel 2 van het K. B. n° 55, d.d. 23 December 1934 bij wijze van voorbeeld genoemd;

Overwegende dat, zelfs indien men aanneemt dat alle vergelijking tussen twee of meer producten een daad van oneerlijke mededinging uitmaakt, dan nog de advertenties tabellen, door geïntimeerde in gespecialiseerde bladen ingelast, waarin appellante zich meent te herkennen onder de vermelding « huile X détergente S A E-20 » niet in aanmerking zouden kunnen genomen worden, daar de termen « détergente » en « S A E-20 » door verscheidene firma's aangenomen worden en aan bijzondere hoedanigheden beantwoorden en de letter X, wanneer een andere olie aangeduid

wordt met de letter Y, niet volstaat om het product van appellante te identificeren;

Overwegende dat het Hof de overige beschouwingen van de eerste rechter overneemt;

Dat de aan geïntimeerde verweten feiten, gelet op het vertrouwelijk karakter voor de ene en het gebrek aan bepaalde identificatie van de vergeleken producten voor de tweede, niet als met eerlijke handelsgebruiken strijdige handelingen kunnen worden beschouwd;

Overwegende dat de in het besluitschrift van geïntimeerde dd.d. 13 April 1949 vervatte voorstelling van feiten niet ter zake dienende is, daar zij geen verweer is tegen de oorspronkelijke eis, maar als grondslag zou kunnen dienen van een tegeneis, die in de zaak niet wordt geformuleerd;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Alle andere besluiten verwerpend,

Ontvangt het hoger beroep, doch verwerpt het als ongegrond;

Bevestigt het bestreden bevelschrift en verwijst appellante in de kosten van de aanleg.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

25 Februari 1943.

Voorzitter : M. Bossaert.

Advocaten : Mrs. De Gryse en Vandekerckhove.

Erfrecht. — Koopovereenkomst of schenking onder last. — Artt. 859 e.v. B.W. niet van openbare orde. — Beperkte strekking van art. 918 B.W. — Vordering tot vernietiging van schenking wegens niet-nakoming van de last. — Afstand van dat recht door de schenker.

Overdracht van een onroerend goed onder beding dat de verkrijger — zoon van de vervreemdster — binnen één jaar na het overlijden van de vervreemdster, een bepaald bedrag, gelijkstaande met de waarde van het goed ten tijde der vervreemding, zou inbrengen in de nalatenschap van vervreemdster, over welke som de verkrijger zich verbindt vanaf het overlijden der vervreemdingsakte een rente van 6 % 's jaars aan vervreemdster te betalen.

Koopovereenkomst met beding van betaling van de koopprijs na het overlijden van de verkoopster of schenking onder last? Dit laatste aangenomen op grond van de bewoordingen van de akte en van latere uiterste wilsbeschikkingen van vervreemdster.

De artikelen 859 e.v. B.W. zijn niet van openbare orde, zodat geldig is de beschikking van erfplaatster, dat van het in de artikelen 859 en 860 B.W. bepaalde afstand wordt gedaan en haar zoon slechts tot inbreng van een bepaalde som verplicht was.

Het beding van een last maakt de schenking niet tot een overeenkomst onder bezwarende titel. Be-doelde schenking is aan inkorting onderworpen, indien mocht blijken, dat het beschikbaar deel overschreden is.

Artikel 918 B.W. is een uitzonderingsbepaling, die beperkend moet worden uitgelegd en alleen van toepassing is, wanneer de vervreemding geschied is zonder dat er een tegenwaarde in de nalatenschap voorkomt.

De bedongen intresten zijn geen lijfrente, daar de verplichting tot uitkering daarvan niet eindigt met

de dood van de rechthebbende, doch met de betaling van de verschuldigde hoofdsom.

De erkenning door art. 918 B.W. van de daarin bedoelde toestemming van de mede-erfgenamen is een uitzondering op het verbod van overeenkomsten over nog niet opengevallen nalatenschappen; de toestemming tot andere overeenkomsten blijft zonder gevolg als zijnde in strijd met voormeld verbod.

Het recht om vernietiging ener schenking te vorderen wegens niet-nakoming van de last komt aan de erfgenaam van de schenker slechts toe, indien deze gedurende zijn leven niet van dat recht afstand heeft gedaan.

Delplancke t/ Delplancke.

Herzien het vonnis dezer rechtbank van 12 Juni 1941, de vereffening en verdeling bevelende van de nalatenschap van Celina Parmentier, moeder der partijen, overleden te Gullegem, de 29 Maart 1940;

Gezien het proces-verbaal van vereffening en verdeling, opgemaakt door Notaris Ackerman te Heule, de 3 December 1941, alsook het proces-verbaal der tegenspraken van dezelfde datum;

Aangezien bij akte van Notaris Rotsaert, verleden de 25 Januari 1927, de decujus aan haar zoon Georges, verweerder ter zake, een hofstedeke, met roterijmeers en heeft overgedragen; dat partijen over de qualificatie, die aan deze akte dient te worden gegeven, niet eens zijn; dat verweerder er een louter verkoop inziet, terwijl eisers beweren dat ze een schenking onder last uitmaakt, zoals in de akte bedongen staat;

Aangezien de overdracht van eigendom geschiedde onder de last om in de nalatenschap van de geefster binnen het jaar na haar overlijden een som van 160.000 frank in te brengen, op welke som vanaf het verlijden van de akte aan de geefster intresten verschuldigd waren tegen zes procent 's jaars, d.i. 9.600 frank;

Aangezien de decujus hetzelfde goed het jaar te voren bij overeenkomst van 8 Maart 1926 aan verweerder verpacht had voor 20 jaar, voor een pacht prijs van 10.000 frank, dat de bedongen intresten (9.600 fr.) de vorige pacht prijs op enkele honderden frank na, evenaren; dat partijen in de akte zelf verklaren, dat de som van 160.000 frank de tegenwoordige waarde van het goed is; dat de decujus, na het verlijden van voornoemde akte, dagtekenend van 25 Januari 1927, de betaalde intresten in haar rekeningboekje onder de rubriek « pacht » inschreef; dat zij bij testament van 5 October 1938 de gifte bevestigt, maar erbij voegt: « Ik wil hebben dat mijne vier kinderen gelijk hebben », en zelfde wilsbeschikking herhaald heeft op 20 October van hetzelfde jaar;

Aangezien voornoemde akte nochtans bepaalt « moest het tijdens de vereffening der nalatenschap van de geefster komen te blijken dat, tengevolge van de tegenwoordige gifte, de begiftigde meer dan zijn wettig aandeel in de nalatenschap zou bekomen, zo verklaart de geefster hem van stonden af van dit voordeel gifte doen onder levenden bij vooruitgifte en buiten dele en vrij van welkdanige inbreng;

Aangezien uit deze gegevens met zekerheid mag afgeleid worden, dat de decujus aan haar zoon Georges het hofstedeke, hetwelk hij uitbaatte en dat zijn broodwinning verzekerde, heeft willen toebedelen, onder voorwaarde een som van 160.000 frank in te brengen, die naar haar mening de juiste tegenwaarde van het goed opleverde op de 25 Januari 1927, en gelet op artikel 860 van het Burgerlijk Wetboek, volgens hetwelk, wanneer de inbreng niet in natura geschiedt, de waarde, geschat op de dag van het over-

lijden, dient te worden ingebracht, heeft zij voorzichtigheidshalve beschikt dat, indien er bij het openvallen van hare nalatenschap een meerwaarde bestond, zij hem dit voordeel schonk, vrij van elke inbreng;

Aangezien de decujus aldus de wil heeft uitgedrukt, dat van de bepalingen van de artikelen 859 en 860 van het Burgerlijk Wetboek afstand zou worden gedaan en haar zoon slechts aan een inbreng in specie van 160.000 frank heeft willen onderwerpen; dat deze wilsbeschikking geldig is, daar de artikelen 859 en volgende van het burgerlijk wetboek niet van openbare orde zijn (Dalloz, C.C.A. art. 859 n° 1);

Aangezien de bedongen last tot inbreng in de erfenis van de volledige waarde van het geschonken goed niet tot gevolg heeft, dat de schenking werkelijk een akte onder bezwarende titel is; dat trouwens de schenker geen recht heeft op de inbreng, dewelke alleen aan de erfgenamen verschuldigd is (Rev. Prat. Not. 1939, Studie Vander Vorst, blz. 323); dat het geschonken voordeel niettemin aan inkorting onderhevig is voor het geval dat het het beschikbaar gedeelte zou overschrijden; (Dalloz Jur. Gén. V° « Succ. n° 1249; Planol en Ripert, b. V 60);

Aangezien verweerder hiertegen opwerpt dat ter zake enkel één van de eiseressen de inkorting kan vragen, daar de twee andere overeenkomstig artikel 918 van het Burgerlijk Wetboek van dit recht afstand hebben gedaan;

Maar aangezien bedoeld artikel een uitzonderlijke regel uitmaakt, die in engen zin dient te worden uitgelegd, en alleen van toepassing is wanneer de vervreemding geschied is, zonder dat er een tegenwaarde in de nalatenschap voorkomt (Laurent b. 12 n° 116, Veurne, 9-4-1910; Pas. 1910, III, 230); dat de te betalen intresten niet met een lijfrente gelijk staan, vermits de eisbaarheid ervan niet zal vervallen met de dood van de geefster, echter wel met het storten van het verschuldigd kapitaal; (Dalloz C.C. an. art. 918, n° 24) en de bedongen intresten overigens geen afkorting op het kapitaal (arrérages) insluiten);

Aangezien de toestemming van de mede-erfgenamen, voorzien bij artikel 918 van het Burgerlijk Wetboek, een uitzondering uitmaakt op het verbod een pactum te sluiten over niet-opengevallen erfenissen; dat de toestemming verleend voor andere overeenkomsten, die buiten het kader vallen van bedoeld artikel, zonder uitwerking blijft, als strijdig met voornoemd verbod (Dalloz, Jur. Gén. V° Dispositions entre vifs nr 1008);

Aangezien het de taak der deskundigen is om na te gaan welke waarde het geschonken goed had op 29 Maart 1940, dag van het overlijden van de geefster, en in welke mate het verschil tussen die waarde en de som van 160.000 frank het beschikbaar gedeelte overschrijdt;

Wat de verbreking betreft:

Aangezien eisers de verbreking van voornoemde overeenkomst vragen, daar verweerder de lasten niet heeft uitgevoerd en meer bepaaldelijk de bedongen intresten sedert 1931 niet meer betaald heeft, ondanks de menigvuldige aanmaningen, die hem sedert 10 Juli 1938 door de decujus toegestuurd werden;

Aangezien het recht om verbreking ener gifte aan te vragen wegens niet-nakoming der gestelde lasten, slechts aan de erfgenamen toekomt, voor zoveel de geefster tijdens haar leven van dat recht niet afstand heeft gedaan; (Rép. prat. V° Donations 564; Kluyskens, nr 175);

Aangezien de decujus op 5 October 1938 een eigenhandig testament opgemaakt heeft, luidend als volgt: « Ik bevestig nogmaals de gifte onder levenden, die ik

gedaan heb aan mijn zoon Georges. Nochtans, indien hij zijn intresten niet betaalt, die hij maar betaald heeft tot 1931 en indien hij na mijn dood niet betaald in mijne nalatenschap de som van 160.000 frank, zoals voorzien in de akte, dan verklaar ik dat ik buiten deel al het beschikbaar gedeelte van mijne nalatenschap geef aan mijne drie dochters »;

Aangezien de geefster aldus ongetwijfeld van haar recht van herroeping afstand heeft gedaan, des te meer dat in de akte geschreven staat dat «ingeval van niet nakoming van een of meer gestelde voorwaarden, de gifte van volle recht verbroken zou zijn ».

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzende: verklaart de eis tot verbreking van de schenkingsakte, verleden door Notaris Rotsaert, de 25e Januari 1927 niet ontvankelijk;

En vooraleer ten gronde te beslissen nopens de gebeurlijke inkorting, beveelt dat door deskundigen zal overgegaan worden tot de raming der waarde van de geschonken eigendom op 29 Maart 1940 en onderzocht worden in welke mate het gegeven voordeel, zijnde het verschil tussen voornoemde waarde en de in te brengen som van 160.000 frank, het beschikbaar gedeelte overtreft;

Om daarna door partijen te worden besloten en door de Rechtbank uitspraak te worden gedaan als naar rechte;

En bij gebreke van partijen omtrent de te benoemen deskundigen binnen de 15 dagen na uitspraak van onderhavig vonnis te zijn overeengekomen, benoemt ambtshalve in deze hoedanigheid de heren: Reyntjens, architect te Zwevegem; Albert Maertens, notaris te Kortrijk en Duyck, geometer van 't Kadaster, Julien Liebaertlaan te Kortrijk;

Geeft akte aan partijen van hun voorbehoud en schatting;

Kosten voorbehouden;

NOOT: Zie in dit nummer het met bovenstaande beslissing verband houdende vonnis d.d. 14 Januari 1949.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

14 Januari 1949.

Voorzitter: M. de Necker.

Rechters: MM. Dhanens en Kerkhove.

Advocaten: Mrs. De Gryse en Vandekerckhove.

Erfrecht. — Schatting van de activa der nalatenschap. Schenkingen onder last: berekening tot het beloop van de netto-waarde. — Art. 859 B.W. is niet van openbare orde. — Vereisten voor de toepasselijkheid van de artt. 924 en 866 B.W.

Met het oog op de berekening van het beschikbaar gedeelte moeten de activa, die zich in de nalatenschap bevinden, worden geschat naar hun waarde en staat op het ogenblik van het overlijden van de erflater, zonder rekening te houden met de waardevermindering of -vermeerdering, die de goederen sinds de dag van het overlijden, doch vóór de schatting ondergaan hebben. Het gedeelte, waarover de erflater niet vrij kan beschikken, moet berekend worden op basis van het vermogen, dat de erflater bij zijn overlijden heeft nagelaten.

Schenkingen onder last mogen slechts worden berekend tot het beloop van hun netto-waarde,

onder aftrek van de waarde van de last. (in casu het door de begiftigde aan de nalatenschap te betalen bedrag alsmede de door hem betaalde en nog verschuldigde rente) Art. 859 B.W., bepalend dat de inbreng van onroerende goederen in principe moet geschieden in natura, is niet van openbare orde; de erflater, die zijn erfgenaam kan vrijstellen van inbreng (art. 843 B.W.), kan hem immers a fortiori vrijstellen van inbreng in natura.

Art. 924 B.W. veronderstelt de aanwezigheid van goederen van dezelfde aard; is er slechts één onroerend goed, zoals in casu, dan mist art. 924 B.W. toepassing.

Art. 866 B.W. mist in casu toepassing, omdat het onroerend goed niet aan inbreng onderworpen is, doch de som, die het wettelijk erfdeel schendt.

Delplancke t/ Delplancke.

Gezien de processtukken en onder meer het vonnis, door deze rechtbank uitgesproken de 25 Februari 1943, waarbij de eis tot vernietiging van de akte van schenking, de 11 Februari 1927, verleden door Mr Rotsaert, notaris te Heule, niet ontvankelijk werd verklaard;

Gezegd werd voor recht dat de intresten over de som van 160.000 fr. door verweerder verschuldigd zijn tegen 5,5 % 's jaars sedert 1 Juli 1931; dat het briefje, waarbij de decujus hare juwelen aan haar dochters toebedeelde, bij gemis aan dagtekening geen testament uitmaakt en de juwelen aan de nalatenschap toekomen; dat de beurswaarden, die niet in natura onder de erfgenamen kunnen worden verdeeld, dienen te worden toebedeeld op voet van de officiële beurskwotering op de dag van de toebedeling; dat verweerder schuldeiser is tegenover de nalatenschap voor een bedrag van 5.366,25 fr. met de wettelijke intresten vanaf 30 September 1941;

Overwegende dat de andere beweringen ongegrond werden verklaard en afgewezen;

Overwegende dat, vooraleer ten gronde te beslissen nopens de gebeurlijke inkorting, drie deskundigen benoemd werden met opdracht over te gaan tot de raming der waarde van de geschonken eigendom op 29 Maart 1940 en te onderzoeken in welke mate het gegeven voordeel, zijnde het verschil tussen voornoemde waarde en de in te brengen som van 160.000 fr. het beschikbaar gedeelte overtreft;

Overwegende dat de deskundigen in hun verslag, dat zij ter griffie hebben neergelegd de 13 December 1944, het onroerend goed — voorwerp van de schenking — op de sterfdag van de decujus, zijnde 19 Maart 1940, geschat hebben op 530.000 fr.;

Overwegende dat de deskundigen, wat het overige van hun opdracht betreft, namelijk te onderzoeken «in welke mate het gegeven voordeel», zijnde het verschil tussen voornoemde waarde en de in te brengen som van 160.000 fr. het beschikbaar gedeelte overtreft» deze berekening onder voorbehoud gedaan hebben;

Overwegende dat sedertdien de berekening is kunnen aangevuld worden door het feit dat tussen partijen een akkoord getroffen werd aangaande de waarde der juwelen en der beurswaarden op 29 Maart 1940;

Overwegende dat thans met zekerheid kan uitgemaakt worden uit welke bestanddelen de massa bestaat en dat dus ook het beschikbaar gedeelte kan bepaald worden;

Overwegende dat eisers, in hun conclusiën van 1 December 1948 terecht staande houden, dat voor het berekenen van de massa de goederen dienen genomen te worden volgens waarde en staat op het ogenblik van het overlijden van de erflater, zonder rekening te

houden met de waardevermindering of waardevermeerdering die de bestaande goederen sedert de dag van het overlijden ondergaan hebben; dat dus ook het voorbehouden gedeelte moet berekend worden op basis van het vermogen, dat de erflater ten tijde van zijn overlijden nagelaten heeft (Cfr. Kluyskens : Schenk. en Test. n° 125, 2° druk; Cfr. Depage, bd. VIII, n° 1447);

Overwegende dat eisers onder de baten der massa vermelden :

1° de schattingswaarde van het litigieuze onroerend goed op 530.000 fr.;

2° de intresten, door verweerder in te brengen vanaf 1 Juli 1931 tot 29 Maart 1940 tegen 5,5 % 's jaars over 160.000 fr. of 76.999,97 fr.;

Overwegende dat eisers aanhalen, dat het batig saldo 647.705,01 fr. bedraagt (692.835,11 fr. of bedrag der baten, min 45.130,10 fr. of bedrag der lasten) het beschikbaar gedeelte : 161.926,25 fr. (647.705,01 fr. : 4), het gegeven voordeel 370.000 fr. (530.000 fr. — 160.000 frank) en dat dus het voordeel het beschikbaar gedeelte overschrijdt met 208.073,75 fr. (370.000 — 161.926,26);

Overwegende dat eisers staande houden dat principieel de begiftigde, wiens schenking aan inkorting onderworpen is, de goederen in natura moet teruggeven; dat zij dienvolgens vragen te zeggen dat er reden bestaat de inkorting toe te passen van de gifte van 25 Januari 1927, met al de wettelijke gevolgen eraan verbonden, dat het litigieuze goed, vrij en onbelast van alle terchten, in het vermogen van de decujus zal terugkeren, dat de aangestelde notaris het litigieuze onroerend goed in het openbaar zal verkopen, verweerder te veroordelen de intresten en vruchten terug te geven vanaf de dag, waarop de schenker overleden is, zijnde 29 Maart 1940, en partijen te verwijzen voor de in deze fungerende notaris, die zijn ontwerp van vereffening-verdeling zal dienen in overeenstemming te brengen met het reeds tussengekomen en het nog te komen vonnis;

Overwegende dat verweerder staande houdt, dat de samenstelling der massa, zoals door eisers gedaan, onjuist is; dat hij immers beweert dat noch het onroerend goed als dusdanig, noch de som van 530.000 fr. als dusdanig tot de baten behoort, omdat de schenking een schenking onder last is, en schenkingen onder last slechts in de baten aangerekend worden tot beloop van hun netto waarde;

Overwegende dat krachtens art. 922 van het B.W. om de vermindering te bepalen van de beschikkingen onder levenden, de schenkingen onder last slechts in de baten mogen aangerekend worden tot beloop van hun netto waarde (Cfr. Depage, Bd. VIII, 2, n° 1449, 12°, bl. 1547; R.D.P.B. V° Donations et testaments, n° 343, met rechtspraak) :

Overwegende dat de schenking gedaan werd onder voorwaarde van betaling door de begiftigde van 160.000 fr. in de nalatenschap van de schenker, binnen het jaar na haar overlijden, en daarenboven van een intrest van 5,5 % sedert 1 Juli 1931, door het vonnis van 25 Februari 1943;

Overwegende dat eisers niet betwisten dat verweerder uit hoofde van intresten 38.400 fr. betaalde en dat de nog verschuldigde intresten sinds 1931 76.999,97 fr. belopen; dat dus het totaal der lasten 275.399,97 fr. bedraagt (160.000 fr. + 38.400 fr. + 76.999,97 fr.);

Overwegende dat bijgevolg enkel onder de baten der massa mag vermeld worden de schattingswaarde van bedoeld onroerend goed of 530.000 fr. min de lasten of 254.600,03 fr. (530.000 fr. — 275.399,97 fr.);

Overwegende dat, wat de inkorting betreft, dient

aangestipt te worden, dat in de schenkingsakte uitdrukkelijk het volgende vermeld is : « Die bij deze verklaart gifte onder levenden te doen bij vooruitgifte en buiten dele en met ontslag van inbreng in natura »;

Overwegende dat, indien krachten artikel 859 van het B.W.B. de inbreng van onroerende goederen principieel moet gedaan worden in natura, niet betwist wordt dat de bepaling van dit artikel niet van openbare orde is; dat immers de erflater, die zijn erfgenaam kan vrijstellen van inbreng (art. 843 B.W.B.), hem a fortiori kan vrijstellen van de inbreng in natura; (Brussel, 27 Maart 1844, Pas. 1845, II, 322; Laurent, X, n° 549, Colin et Capitant, III, 594);

Overwegende dat het vonnis van 25 Februari 1943 uitgemaakt heeft, dat de decujus de wil uitgedrukt heeft, dat van de bepalingen van de artikelen 859 en 860 B.W. afstand zou worden gedaan en verweerder slechts aan een inbreng in specie van 160.000 fr. heeft willen onderwerpen;

Overwegende dat het door eisers ingeroepen artikel 924 B.W. bepaalt dat, indien de te verminderen schenking onder de levenden gedaan werd aan een erfgerechtigde, deze uit de geschonken goederen de waarde kan behouden van het aandeel dat hem als erfgenaam toekomt in de niet beschikbare goederen, indien zij van dezelfde aard zijn;

Overwegende dat voormeld artikel dus goederen veronderstelt van dezelfde aard; dat dit artikel in onderhavig geding niet toepasselijk is, omdat er slechts één onroerend goed is (Cfr. Depage, T. VIII, 2, p. 1634); dat dit artikel overigens een uitzondering uitmaakt op de inbreng in natura;

Overwegende dat verweerder terecht staande houdt dat, in de onderstelling dat er van inbreng van bedoeld onroerend goed sprake zou kunnen zijn, art. 866 B.W. zou moeten ingeroepen worden;

Overwegende dat krachtens art. 866 B.W., wanneer de schenking van een onroerend goed, aan een erfgerechtigde met vrijstelling van inbreng gedaan, het beschikbaar gedeelte overschrijdt, het te veel ontvangen gedeelte in natura ingebracht wordt, indien de afscheiding van dit gedeelte behoorlijk kan geschieden; dat « in casu » de afscheiding van het in te korten gedeelte niet mogelijk is;

Overwegende dat, naar luid van voormeld artikel, indien de afscheiding mogelijk is, de inbreng in natura moet gedaan worden, indien het te veel ontvangen gedeelte groter is dan de helft van de waarde van het onroerend goed; dat in onderhavig geval het te veel ontvangen gedeelte minder is dan deze helft;

Overwegende echter dat artikel 866 niet toepasselijk is, omdat het onroerend goed niet aan inbreng onderhevig is, maar de som die aan het wettelijk erfdeel te kort doet;

Overwegende dat artikel 928 B.W.B. bepaalt, dat de begiftigde de vruchten van hetgeen het voorbehouden gedeelte overschrijdt moet teruggeven, te rekenen van de dag waarop de schenker overleden is, indien de vordering tot vermindering binnen het jaar werd ingesteld; dat indien zulks niet gedaan werd, de vruchten zullen moeten teruggegeven worden te rekenen van de dag van de vordering;

Overwegende dat de vordering tot vermindering niet ingesteld werd binnen het jaar na het overlijden van de schenker; dat eisers voor de eerste maal in hun conclusiën van 1 December 1948 gevraagd hebben verweerder te veroordelen de intresten en vruchten van hetgeen het beschikbaar gedeelte overschrijdt terug te geven;

Om deze redenen :

De Rechtbank, gelet op de artikelen 2, 35, 37 en 41 van de taalwet van 15 Juni 1935;

Zegt voor recht dat de inbreng slechts betrekking heeft op 254.600,03 frank, en niet op het onroerend goed; dat verweerder de rente van hetgeen het voorbehouden gedeelte overschrijdt zal moeten teruggeven vanaf 1 December 1948;

Verwijst partijen voor de in deze fungerende notaris, die zijn ontwerp van vereffening-verdeling, dat hij neerlegde ter griffie, zal moeten in overeenstemming brengen met de minnelijke overeenkomst, die getroffen werd tussen partijen, betreffende de schatting van beurwaarden en juwelen, en met onderhavig vonnis;

Kosten ten laste van de massa.

NOOT: Zie in dit nummer het vonnis in dezelfde zaak van dezelfde rechtbank d.d. 25 Februari 1943.

ARBEIDSGERECHT TE ANTWERPEN

Kamer van bedienden. — 13 Juni 1949.

Voorzitter: M. Willekens.

Rechtskundig bijzitter: M. R. Geysen.

Advocaten:

Mrs. Roland, loco Victor, en De Voogt loco J. Mertens.

Tijdelijk bediende bij een openbaar bestuur. — Toepasselijkheid van de wet van 7 Augustus 1922. — Onbevoegdheid van het arbeidsgerecht.

De wet van 7 Augustus 1922 op het bediendencontract is van toepassing op de rechtsbetrekking tussen een openbaar bestuur en een tijdelijk bediende, daar zij de vastheid mist van de ambtenaarsverhouding.

Het Arbeidsgerecht is echter onbevoegd om kennis te nemen van een geschil betreffende voormelde rechtsbetrekking, daar blijkens artikel 5, lid 1 van de organieke wet van 9 Juli 1926 op de arbeidsgerechten, openbare besturen niet «werkgevers» zijn in de zin van deze wet, behalve voor zover betreft de in eigen beheer der gemeenten geëxploiteerde bedrijven (régies communales).

Van Riel Ch. t/ Stad Antwerpen.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Marcel Courboin dd. 13 Januari 1949, strekkende tot betaling van 13.125 fr. als vergoeding voor ontijdige doorzending, samen met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings;

Aangezien de ter zitting aangewende poging tot verzoening vruchteloos gebleven is;

I. Overwegende dat aanlegger terecht opmerkt dat hij als tijdelijk bediende van een openbaar bestuur gerechtigd is de wet van 7-8-1922 op het bediendencontract in te roepen, vermits hij niet geniet van de vastheid der bediening, die op de openbare ambtenaren het statuut toepasselijk maakt dat hun eigen is. Zie Verbr. 7-10-1943 (Pas. I, 372); Rb. Hoei, 21-2-46 (R. W. 1947, blz. 6); Rb. Bergen, 12-7-1943, (Pas. 1944, III, 8); W.R. Beroep Luik, 14-7-1943 (R. W. D. 1944, blz. 69); W. R. Gent, 23-1-1945 (R. W. D. 1945, blz. 62); W. R. Verviers, 4-6-1943 (R. W. D. 1943, blz. 153); Vred. Boussu, 13-4-43 (J. J. P. 1946, blz. 223), bekrachtigd in hoger beroep te Bergen; Vred. Grivegnée, 2-3-1949 (Jur. Liège, 1949, 221) en De Page, t. IV, n° 846):

II. Overwegende echter dat naar luid van art. 5 van de organieke wet op de werkrechtshraden van 9 April 1926, de bepaling van het begrip «werkgevers» niet van toepassing is op de openbare besturen, behalve voor de uitbatingen in regie, waarvan de werknemers de bepalingen der wet van 30 Juli 1903 op de vastheid der gemeentebediensingen niet kunnen inroepen, terwijl de uitbating in regie slechts mogelijk is mits instelling door K. B. (B. 29-7-1939 Statuut der regies);

Overwegende dat reeds de wet van 1926 over de bevoegdheid der werkrechtshraden een uitzonderingswet is;

Dat de regies voorzien in art. 5 van hun kant ook een uitzondering vormen zodat het niet mogelijk schijnt deze uit te breiden tot de bedienden die tijdelijk in de gewone diensten der gemeenten werden tewerkgesteld, zoals het voor aanlegger het geval is (zie rechtspraak hierboven aangehaald);

Overwegende dat de bevoegdheid ratione materiae van openbare orde is en zelfs van ambtswege dient te worden toegepast;

Om deze redenen:

Het Arbeidsgerecht,

Alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende en rechtdoende van ambtswege, verklaart zich onbevoegd ratione materiae, verzendt de partijen om zich te voorzien als naar recht. Laat de kosten ten laste van aanlegger.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Het fiscaal vraagstuk

In aansluiting met de verslagen, die wij in onze vorige nummers hebben uitgebracht betreffende de actie van het Verbond der Belgische Advocaten op fiscaal gebied, delen wij hieronder het verslag mede dat op de algemene vergadering van het Verbond op 2 Juli l.l. werd uitgebracht door de Heer Stafhouder E. Van den Berghe.

* * *

U hebt Meester Feye, eminente specialist in alle fiscale aangelegenheden, gehoord die de kwestie der forfaitaire regeling met al zijn bevoegdheid heeft toegelicht.

Uit zijn merkwaardig verslag zal ik dan ook de bizonderste argumenten putten en de hoofdtrekken onderlijnen.

Het fiscaal accoord, wat betreft de taxatie der inkomsten, is geen nieuwigheid.

1) Reeds vindt men dit gedacht van forfait vermeld in de coördinatie van 6 Oogst 1931 der gecoördineerde wetten van de belastingen op het inkomen (art. 53 par. 3).

2) Heeft de Administratie geen forfaitregime georganiseerd voor verschillende categoriën van personen namelijk: de landbouwers, de beenhouwers, enz.

Laat ons nochtans toe op te merken dat de kwestie van het fiscaal forfait voor de Balie ingewikkeld en delicaat is.

A. — *Forfaitair bedrag voor de bruto-inkomsten :*

De moeilijkheid bestaat (voor de Balie) fundamentele beginselen te vinden om een forfait te kunnen tot stand brengen.

Een overeenkomst zou moeten tussenkomen op het cijfer der inkomsten van 2 of meer naeenvolgende jaren, de leeftijd van de betrokkene en andere vergelijkingsargumenten en ramingselementen.

Hier dient opgemerkt te worden :

1) dat het forfaitstelsel altijd *individueel* en *facultief* blijft.

2) dat men de hypothese moet voorzien waarin — zonder dat er eigenlijk kwestie weze van forfait — de advocaat zou geplaatst zijn in een geval waarin het voor hem gedaan is met de controle en de jaarlijkse betwistingen tegenover de Administratie.

In iedere Balie zou een commissie ingericht worden waarvan zouden deel uitmaken de Stafhouder en een Controleur der rechtstreekse belastingen.

Eventueel zou een Commissie van Beroep kunnen worden ingesteld.

Laten wij onmiddellijk de voornaamste voordelen ervan aanduiden :

- 1) bewaring van het beroepsgeheim,
- 2) uitschakeling van de fiscale inquisitie,
- 3) de beroepsbelastingen worden vastgesteld op overeenstemmende en eenvormige wijze.

B. — *Forfaitair bedrag van de aftrekbare lasten en onkosten :*

Op dit gebied moet er ook een onderscheid worden gemaakt tussen :

- 1) de *vaste onkosten* (enerzijds), en
- 2) de *gespecificeerde onkosten*.

Deze laatste (onkosten) zijn vertegenwoordigd : door *kas-uitgiften* : meestal wedden aan typisten of secretaris, honoraria voor medewerkers, huurprijs, enz.

Deze bedragen (uitgaven) moeten aan het forfait vreemd blijven.

Maar *nevens* deze uitgaven zijn er andere beroeps-lasten die moeilijker te bewijzen zijn : zoals : kosten van bureau, zegels, documentatie, verwarming, electriciteit, auto, enz.

Hier zou een « forfait » kunnen tussenkomen om alle moeilijke en pijnlijke discussies met de Heer Controleur te ontgaan.

Laat ons toe op te merken dat onlangs de geneesheren van het Beheer van Financiën een forfait hebben kunnen bekomen (Cfr. omzendbrief van 25 November 1948, deze zaak regelend).

Bestaat er een reden opdat de Administratie dezelfde forfaitaire regeling met de advocaten niet zou treffen?

Wij geloven het niet.

Maar het ware wenselijk deze forfait te regelen op meer eenvoudige wijze — met instelling van een globaal percentage met *maximum* en *minimum*.

Zo zou bijvoorbeeld dit percentage kunnen bepaald worden op 30 % van de bruto-inkomsten met een minimum van 60.000 fr. en een maximum van 150.000 frank.

Dit percentage zou niet bevatten de premieën, die door de advocaat betaald worden voor de constitutie van pensioenen, invaliditeitsrente of dergelijke.

Wij willen deze enkele aanduidingen, uit het verslag van onze achtbare en gewaardeerde confrater Mr. Feye genomen, niet sluiten zonder de aandacht van de leden van het Verbond der Belgische Advocaten te vestigen op het merkwaardig verslag (*Mémoire sur le régime fiscal des Avocats* (Larcier, Bruxelles, 1949)

uitgaande van de Heer Albert Chomé, Stafhouder der Balie van Brussel.

Konden de algemene besluiten van dit verslag aangevaard worden, dan mogen de advocaten hun toekomst met meer hoop te gemoet zien.

Vlaamse Conferentie van de Balie bij het Hof van Beroep te Gent

De plechtige openingszitting der Vlaamse Conferentie van de Balie bij het Hof van Beroep te Gent zal plaats hebben op Zaterdag, 19 November aanstaande, om 3 uur 's namiddags.

Mr Jacques Deweer zal de openingsrede uitspreken. Hij koos als onderwerp « Verantwoordelijkheid inzake Sport ».

's Avonds te 20 uur zal het traditioneel banket plaats hebben in het « Hotel de Termonde », Wilsonplaats, Gent.

Conférence du Jeune Barreau d'Anvers

Op Zaterdag, 5 November l.l., had in de Assisenzaal van het Gerechtshof de plechtige openingszitting plaats van de « Conférence du Jeune Barreau » van Antwerpen.

Voor een tot het uiterste gevulde zaal, — waarin wij opmerkten vele hoogwaardigheidsbekleders, vele magistraten, bijzonder veel dames, doch... betrekkelijk weinig confraters —, opende de Voorzitter Mr Alexander Diercxsens de zitting. In sierlijke termen wist hij het gepaste dankwoord te spreken tot de vele aanwezigen en hij deed en diepgevoelde oproep tot de jongere confraters om actief de werkzaamheden van de Conférence du Jeune Barreau te volgen en het traditioneel ideaal van de balie te dienen.

Daarna stelde hij aan de vergadering de spreker Mr Marc Vaes voor en hij bracht te dezer gelegenheid de geëerbiddigde nagedachtenis in herinnering van de grote stafhouder die Mr Georges Vaes, vader van de feestredenaar, geweest is.

Mr Vaes had als onderwerp gekozen « Jean de la Fontaine ». Dit onderwerp leek wel een enigme, dat ten eerste de nieuwsgierigheid van de aanwezigen had geprikkeld. Inderdaad, over La Fontaine als dichter is stellig alles gezegd en men vroeg zich af of er nog iets origineels in het midden kon gebracht worden over dit uitzonderlijk literair genie, na de grondige studiën van een Taine, een Sainte Beuve en zovele andere. Velen verwachtten er zich aan dat de feestredenaar er zich zou op toelagen de scherp critische geest van de grote fabulist toe te passen op actuele toestanden en sociale verhoudingen, wat voorzeker een uiterst dankbaar onderwerp voor een feestrede aan de balie zou geweest zijn.

Mr Vaes heeft deze laatste weg niet gekozen. Hij heeft zich gehouden aan een synthetische beschouwing van de persoonlijkheid en het literaire werk van Jean de La Fontaine, terwijl hij toch voortdurend zijdelings een blik gericht hield op het recht, dat een zekere rol gespeeld heeft in het leven en in het werk van de grote dichter.

Aldus opgevat was het onderwerp uitermate moeilijk. Het leven en de dichterlijke persoonlijkheid van iemand als La Fontaine synthetiseren in een korte

spreekbeurt is een prestatie die als een gageure kan bestempeld worden.

Nu moet het ter ere van de feestredenaar gezegd worden dat hij in deze krachtproef uitstekend geslaagd is en dat het uitbundig succes, dat hem te beurt is gevallen, ten volle verdiend was. Hij heeft inderdaad op voortreffelijke wijze de kunst verstaan een leven en een persoonlijkheid te schetsen door de voorstelling van enkele typische details, die in hun uiteenlopende verscheidenheid samengeweven worden tot een geheel, dat een uitstekende synthese vormde van een mens en een geest.

Zo werden wij rondgeleid doorheen de jeugd van de dichter, waarin deze zijn genoegen schept in een kommerloos en werkeloos leven vol intens natuurgenoet en vol verfijnde beschouwing. Wij zien hem als mislukt seminarist overgaan tot de studie van het recht, die hem even weinig belang inboezemt als de theologie. Hij werd ons voorgesteld als de lusteloze jonge advocaat zonder zaken en daarna als de mondaine pronker in hofmiddens, wien het maatschappelijk gebeuren ten slotte volledig onverschillig was, doch die een uiterst intens innerlijk leven leidt en zich enkel thuis voelt in de sfeer van de poëzie. Zoals een schilder met enkele rake borstelstreken op zijn doek een heftige ontroering kan verwekken zo wist de spreker ons, door enkele betekenisvolle zinnen, een schitterend beeld van deze uitzonderlijke figuur voor te stellen, waardoor het publiek ten zeerste geboid werd.

In het tweede gedeelte van zijn rede wijdde Mr Vaes zijn aandacht aan de opvattingen, die in het werk van La Fontaine voorkomen, betreffende de rechtsbedeling. Met gespannen aandacht volgde het gehoor de uiteenzetting over enkele gedichten, waarin La Fontaine zich, ten opzichte van de rechtsbedeling in de menselijke gemeenschap, op de meest sceptische wijze uitlaat.

En dan stelde Mr Vaes zich als conclusie de vraag of La Fontaine inderdaad wel degelijk de zuivere scepticus geweest was die men op eerste zicht in zijn werk meent te erkennen. Deze vraag beantwoordde de spreker op ontkennende wijze en hij kwam tot de slotsom dat doorheen de sceptische opvatting steeds priemde de bedoeling van de moralist en dat achter zekere fabelen, waarin het recht van de sterkste als het maatgevend criterium werd voorgesteld, altijd te horen was de kloppende hart vol mensenliefde.

Wanneer het onbedaarlijk handgeklap, waarmee deze schitterende rede werd toegejuicht, had opgehouden, kreeg de Heer Stafhouder Boelens het woord om, naar traditioneel gebruik, kritische beschouwingen over de feestrede in het midden te brengen. Hij bracht een wel verdiende hulde aan het groot talent van de spreker en beperkte er zich toe te doen uitschijnen dat ook nog andere opvattingen dan degene van Mr Vaes betreffende het werk van La Fontaine zouden kunnen worden volgehouden, wat volkomen normaal is bij de diepte en alzigheid van een genie als dat van deze dichter.

Daarna herdacht de Heer Stafhouder de confraters die tijdens de loop van het vorig gerechtelijk jaar aan de Antwerpse balie waren ontvallen. In diepgevoelde

bewoordingen deed hij hun figuren herleven en schetste hij hun verdiensten, en het was met een warme oproep tot de stagisten om het voorbeeld van deze hoogstaande oudere confraters te volgen dat de Stafhouder zijn rede eindigde.

Het was een uiterst gelukte vergadering.

's Avonds had in het Hotel Century het traditioneel banket plaats waarbij aanzaten de Heer Stafhouder der Balie van Parijs, Mr Wyckerheld-Bisdom, die de deken der Balie van Den Haag vertegenwoordigde en Stafhouder Collignon, Voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten, naast vele vertegenwoordigers der zusterconferenties.

Het hoeft niet gezegd dat schitterende tafelspeeches werden uitgesproken, waarbij vooral de merkwaardige tafelrede van Mr Wyckerheld-Bisdom ontstuimig werd toegejuicht.

Het ontbreken van een revue werd ruimschoots vergoed door een rijke oogst van «chansons» betreffende de actualiteit van de laatste maanden aan de balie, die met ongeëvenaard talent door Mr Vincentelli werden voorgedragen.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad. — nr 38 van 5 November 1949.

Mr. J. Van Lelyveld, Sovjet-opvattingen omtrent de begrippen staat, internationaal recht en soevereiniteit. — Mr. J. Peeters, Dupliek, minimumprijzen. — Mr. W. L. Snijders, Art. 1 Prijsvormingsbesluit 1941.

Weekblad voor Privaatrecht, notaris-ambt en registratie. — Nr. 4111 van 5 November 1949.

Mr. W. B. Platenga, Eigendom van de zee. — G. Govaerts, Naamverandering in Engeland. — Mr. K. Groen, Wanneer is er per postwissel, postchèque of postgiro betaald? — Y. D. C. Van Duyn, Rechterlijke en administratieve beslissingen inzake notariaat en fiscaalrecht.

Journal des Tribunaux. — Nr. 3826 van 6 November 1949.

Bekaert H., Le contrôle de la fonction juridictionnelle dans l'instruction préparatoire. — G. Hoornaert, Les faux certificats. — Rechtspraak.

Le jeune Barreau. — Nr. 2 van 1 November 1949. W. Malgaud, De l'existentialisme.

Res en jura Immobilia. — 3e en 4e trimester 1949.

Mary Julien, Les congés sous la législation actuelle. — Max Vandenkerckhove, Les évaluations immobilières et l'analyse mathématique. — Hilbert, Guide juridique de l'agent immobilier, 2e chapitre; Les ordres de mission.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"
